

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si

davčna št.: 10482369

Številka: 0073-9/2012/20

Datum: 28. 6. 2013

Sklic:

Datum:

Zadeva: Ogovori na pripombe, predloge in dopolnitve zainteresirane javnosti k predlogu Splošnega akta o zaščiti otrok in mladoletnikov v televizijskih programih in v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo

Agencija je na podlagi devetega odstavka 14. člena Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/2011; v nadaljnjem besedilu: ZAVMS) pripravila predlog Splošnega akta o zaščiti otrok in mladoletnikov v televizijskih programih in v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo (v nadaljevanju: predlog splošnega akta) in ga 21. 12. 2012 objavila na svoji spletni strani ter zainteresirano javnost povabila, da do 1. februarja 2013 posreduje svoje pripombe, predloge ali dopolnitve. Agencija je prejela pripombe, predloge in dopolnitve naslednjih zainteresiranih oseb:

- družbe T-2, d.o.o., Verovškova 64A, 1000 Ljubljana,
- g. Alberta Gyurice, Vojkova cesta 91, 1000 Ljubljana,
- družbe TSmedia d.o.o., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana in
- družbe Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana.

Pripombe, ki jih je na predlog splošnega akta posredovala zainteresirana javnost, so pokazale, da bi bilo smiselno organizirati posvet z zainteresirano javnostjo in posamezne pripombe osvetliti z izkušnjami iz prakse. Agencija je zato 18. 2. 2013 organizirala sestanek, ki so se ga udeležili vsi, ki so posredovali pripombe in predloge v roku. Ker je Agencija poleg njih povabila še predstavnike izdajateljev televizijskih programov z nacionalnim pokrivanjem, so bili na sestanku prisotni tudi predstavniki družbe POP TV d.o.o., javnega zavoda RTV Slovenija in družbe Agencija Medias d.o.o. Na posvetu je bilo dogovorjeno, da udeleženci Agenciji posredujejo dodatne, konkretne predloge sprememb in dopolnitev predloga splošnega akta. V dogovorjenem roku so konkretne predloge sprememb splošnega akta posredovale naslednje zainteresirane osebe:

- Javni zavod RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1000 Ljubljana,
- družba T-2, d.o.o., Verovškova 64A, 1000 Ljubljana,
- družba Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana in
- g. Albert Gyurica, Vojkova cesta 91, 1000 Ljubljana.

Agencija v nadaljevanju odgovarja na pripombe vseh navedenih zainteresiranih oseb. Pripombe, ki so si vsebinsko podobne oz. se nanašajo na iste dele predloga splošnega akta, je Agencija združila in nanje odgovarja po vsebinskih sklopih.

Splošno glede definicij in opredeljevanja programskih vsebin

Družba T-2 d.o.o. v uvodni splošni pripombi predlaga natančno opredelitev definicij in ločitev programskih vsebin, ki so primerne za otroke in mladostnike, od programskih vsebin, ki zanje niso primerne. Po presoji družbe T-2 d.o.o. je namreč na podlagi trenutnega predloga splošnega akta skoraj nemogoče določiti, pod katero kategorijo spada določena vsebina in kaj so obveznosti ponudnika. Ob tem družba T-2 d.o.o. opozarja tudi na nujnost upoštevanja svobode izražanja in meni, da so omejitve glede ponujanja vsebin in glede starosti pretirane in nedopustne, saj posegajo v svobodo izražanja in ne zagotavljajo pravne varnosti. V predlogu splošnega akta po mnenju družbe T-2 d.o.o. ni mogoče najti dovolj jasnega odgovora na vprašanje, katere vsebine so dovoljene in katere ne ter kam umestiti posamezno programsko vsebino. Da so definicije sprejemljivega zelo ostre in stroge ter da bodo zelo omejile prikazovanje filmov pred 21., 22. in 24. uro, menita tudi družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o. Javni zavod RTV Slovenija prav tako »poziva APEK, da naj se prepoved prikazovanja vsebin ob določenem času nanaša na skrajne vsebine, to so vsebine, ki gotovo in močno negativno vplivajo na določeno starostno skupino gledalcev, nikakor pa se prepovedi predvajanja ne smejo nanašati na vsebine, ki so jih otroci ali mladostniki sposobni sami ustrezno interpretirati – kljub temu, da vsebujejo posamezne prizore, ki po splošnem pojmovanju pomenijo nekaj slabega. Na podlagi tega predlaga, da splošni akt poleg opisovanja objektivnih okoliščin uporabi tudi določbe v zvezi s percepcijo vsebin s strani otroka ali mladoletnika (npr. ..., ki pri gledalcu (ne) vzbudijo občutek tesnobe, strahu, gnusa, razburjenja,...).«

V zvezi s predlogom družbe T-2 d.o.o., naj se v splošnem aktu natančno loči programske vsebine, ki so primerne za otroke in mladostnike, od tistih, ki zanje niso primerne, Agencija opozarja, da ji ZAVMS v 9. odstavku 14. člena nalaga sprejem splošnega akta, v katerem se opredeli vsebine iz 14. in 15. člena ZAVMS. Omenjena člena se nanašata le na vsebine, ki bi lahko resno škodovala oz. utegnejo škodovati telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov, ne nanašata pa se na vsebine, ki so primerne za otroke in mladoletnike. Agencija je ob upoštevanju določb ZAVMS v predlogu splošnega akta torej opredelila zgolj vsebine, ki bi lahko resno škodovala oz. utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov, s tem pa je obenem podana tudi razmejitev od programskih vsebin, ki otrokom in mladoletnikom niso škodljive oziroma ne utegnejo škodovati njihovem razvoju. S tega vidika zato tudi ni potrebna niti smiselna definicija vsebin, ki so za otroke in mladoletnike primerne, zato predlogu ni bilo mogoče slediti. Agencija poleg tega meni, da je pri posameznih starostnih skupinah in z njimi povezanih omejitvah dovolj jasno naštetu, kaj je za posamezno skupino otrok in mladoletnikov primerno oziroma neprimerno. Prav tako se Agencija ne strinja s trditvijo, da so omejitve pretirane, saj je izrecno zapisano, da morajo ponudniki in izdajatelji pri kategorizaciji programskih vsebin presoјati tudi okoliščine in namen posamezne programske vsebine ter programsko vsebino umestiti v nižjo starostno in časovno kategorijo, kadar je to upravičeno s kontekstom. Predmetno pripombo bo Agencija kljub temu v izogib nadaljnjim nejasnostim upoštevala tako, da bo v splošnem aktu navedeno še jasneje zapisala.

Agencija želi ob bojazni RTV Slovenija, da bi prišlo ob ozki interpretaciji določil splošnega akta do težav pri izbiri primernih programskih vsebin, saj bi bile po njihovem mnenju ob predlaganih diktacijah v skupino programskih vsebin, ki niso primerne za otroke do 12. leta, uvrščene praktično vse vsebine, ki niso posebej pripravljene za otroško občinstvo, poudariti, da določb splošnega akta ni mogoče tako interpretirati, saj to iz predmetnih določb, zlasti smernic, ne izhaja, niti takšno razlogovanje ne bi bilo skladno z njegovim namenom. Ta izhaja iz zakonodajalčevega cilja, da se zaščiti otroke in mladoletnike pred programskimi vsebinami, ki zanje niso primerne oziroma jim lahko resno škodujejo ali utegnejo škodovati. Zaradi posameznih prizorov, ki so za določeno starostno skupino sicer neprimerni, vendar pa

zavzemajo le neznaten del programske vsebine in je zato njihov učinek minimalen ali pa jih je mogoče upravičiti s kontekstom celotne programske vsebine, ki je otrokom in mladoletnikom razumljiv, programska vsebina še ne bo strožje kategorizirana in posledično tudi ne bo morala biti predvajana v poznejših urah, saj kot celota ne bo škodila razvoju otrok in mladoletnikov. S tem v zvezi je zato neutemeljena pripomba družbe T-2 d.o.o., da so omejitve pretirane in nedopustne ter da posegajo v svobodo izražanja in ne zagotavljajo pravne varnosti skladno z Ustavo. Svoboda izražanja zaradi spoštovanja določb predloga splošnega akta ni v ničemer ogrožena ali omejena, vendar pa ponudniki zaradi zahtev po zaščiti občutljive družbene skupine otrok in mladoletnikov že po zakonu ne morejo predvajati določenih programskih vsebin časovno neomejeno. Prepoved oziroma časovna omejitev predvajanja programskih vsebin, ki utegnejo škodovati ali bi lahko resno škodovala razvoju otrok in mladoletnikov, je namreč, skladno z Direktivo, predpisana s 14. in 15. členom ZAvMS, pri čemer pa splošni akt te ureditve ne presega. Agencija v zvezi s kategorizacijo programskih vsebin in pripombo RTV Slovenija, da naj splošni akt poleg opisovanja objektivnih okoliščin uporabi tudi določbe v zvezi s percepcijo vsebin s strani otroka ali mladoletnika, dalje tudi poudarja, da splošni akt vsebuje izrecno napolnilo na upoštevanje smernic, ki so opredeljene v prvem delu predloga splošnega akta in ki jih je treba pri kategorizaciji programskih vsebin upoštevati. Navedeno pomeni, da je treba pri razvrščanju programskih vsebin upoštevati tako določbe smernic, v katerih so zajeti tudi aspekti dojetanja programskih vsebin z vidika otrok in mladoletnikov, kot tudi določbe glede kategorizacije posameznih vsebin, torej celoten splošni akt. Po povedanem ni mogoče slediti niti pripombi družbe T-2 d.o.o., da je nemogoče določiti, pod katero kategorijo spada določena vsebina in kaj so obveznosti ponudnika. Ker pa je na podlagi pripomb, ki jih je Agencija prejela, moč sklepati, da navedeno ni dovolj jasno in nedvoumno zapisano, bo Agencija proučila, kako v končni verziji splošnega akta relevantne člene, ki opredeljujejo programske vsebine, neprimerne za posamezne starostne skupine, še razumljiveje in jasneje oblikovati. V izogib morebitnim napačnim interpretacijam ali uporabi splošnega akta bo Agencija vanj med drugim vnesla tudi izrecno navedbo, da se morajo pri kategorizaciji upoštevati tudi učinki programske vsebine, ki jih ta povzroča pri gledalcih, bolj določno pa bo opredelila tudi programske vsebine (in njihove značilnosti), ki so neprimerne za posamezno starostno skupino.

Definicije nasilja, neupravičenega nasilja, seksualnih, eksplicitnih seksualnih in pornografskih programskih vsebin

Družba T-2, d.o.o. v pripombah na 2. člen predloga splošnega akta izpostavlja, da so definicije nasilja, neupravičenega nasilja in seksualnih programskih vsebin preširoke. Predlog definicije nasilja po mnenju družbe T-2 d.o.o. zajema skoraj vsa dejanja, ne glede na to ali gre za odklonsko ravnanje ali za družbeno sprejemljivo dejanje, kateremu lahko damo pozitivno etiketo. Po mnenju družbe T-2 d.o.o. nikjer v definiciji ni razvidno, da je nasilje ravnanje z negativno etiketo, ki ga družba kot taka označuje za negativno, zavržno oz. nemoralno. V zvezi z definicijo neupravičenega nasilja družba T-2 d.o.o. opozarja, da je po njihovem prepričanju vsako nasilje nedopustno ravnanje, pri čemer ne najdejo povezave, kakšno nasilje je opravičljivo in kakšen razlog je potreben, da se nasilje opraviči oziroma ali ni vsako nasilje kot tako namenjeno samemu sebi.

Agencija se strinja s pripombo, da je ob širokem razumevanju definicije nasilja kot nasilno dejanje mogoče opredeliti tudi dejanje, ki je družbeno sprejemljivo oz. ima pozitivno etiketo, kar z vidika potencialne škodljivosti takšnega dejanja za razvoj otrok in mladoletnikov ni smiselno. Agencija bo definicijo nasilja v končni verziji splošnega akta dopolnila tako, da bo iz nje razvidno, da gre pri nasilju za neprimerna oz. nesprejemljiva dejanja, vendar pa hkrati poudarja, da je treba zaradi množice življenjskih situacij, ki jih pomensko zajema ta definicija oziroma splošni akt, upoštevajoč smernice, ki so del splošnega akta, dopustiti možnost

obstoja okoliščin, v katerih je nasilje mogoče razumeti kot sprejemljivo ali opravičljivo ravnanje (npr. samoobramba, nasilje »dobrega proti zlu«) in ki zato v oziru na razvoj otrok in mladoletnikov, kljub svoji osnovi negativni obliki, ne bo delovalo škodljivo.

Družba T-2 d.o.o. v zvezi z definicijo neupravičenega nasilja meni, da je vsako nasilje nedopustno in kot tako namenjeno samemu sebi, torej neupravičeno, s čimer se Agencija ne more strinjati. Samo dejstvo, da je nasilje nesprejemljivo in neopravičljivo, ne pomeni nujno, da ga je moč opredeliti kot nasilje, ki je samemu sebi namen in je s tem neupravičeno. V programskih vsebinah namreč običajno obstaja kontekst, na podlagi katerega lahko sklepamo, da imajo prizori nasilja v njih nek namen, četudi je ta družbeno nesprejemljiv ali sporen (npr. nasilje kot sredstvo za reševanje konfliktov ali uveljavitev interesov), ali pa so nujen oz. neločljiv del programske vsebine (npr. vojno nasilje, boj proti kriminalu, terorizmu). Prav zato je pri kategorizaciji programskih vsebin tako pomembna presoja konteksta in sporočila programske vsebine (negativna oz. pozitivna ovrednotenost) ter s tem povezanega učinka, ki ga ima taka vsebina lahko na razvoj otroka in mladoletnika. Torej, kljub temu da je nasilje samo po sebi skoraj vedno vsaj nedopustno, če ne tudi zavržno in kaznivo, so lahko prizori tega nasilja v programski vsebini upravičeni in utemeljeni, torej imajo nek razlog in namen. Nasprotno pa prizori neupravičenega nasilja, torej nasilja, ki je samemu sebi namen, nimajo nikakršnega konteksta ali namena, ki bi prizore uporabe tega nasilja utemeljeval. To je npr. nasilje zaradi užitka, izživiljanje, mučenje in podobno. Agencija poudarja, da namen splošnega akta nikakor ni opredelitev vsakega nasilja kot neupravičenega nasilja. Takšna ureditev bi bila za televizijske programe namreč neživljenjska in izjemno omejujoča, saj 1. odstavek 14. člena ZAvMS določa, da se v televizijskih programih ne sme predvajati programskih vsebin, ki bi lahko resno škodovala telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov, zlasti takšnih vsebin, ki vsebujejo pornografijo ali neupravičeno prikazujejo nasilje.

V zvezi s seksualnimi programskimi vsebinami družba T-2, d.o.o. sprašuje, ali se romantične filme lahko jemlje kot hudo seksualno vsebino. Opozarja tudi, da je ob natančnem pregledu in analizi definicij seksualnih, eksplicitnih seksualnih in pornografskih programskih vsebin nemogoče ugotoviti, v čem se navedene vsebine med seboj razlikujejo. Definicija pornografskih programskih vsebin vsebuje besedo »ekstremna« (ekstremna, vendar konsenzualna človeška spolnost), katere pomen ni nikjer določen. Ker ekstremnost kot pojem za vsakega človeka predstavlja drugačen prag tolerance, družba T-2 d.o.o. predlaga, da se vse tri navedene vrste programskih vsebin ločijo tako, da bo nedoločljiv krog naslovnikov ločil med vsebinami, ki naj bi bile obravnavane drugače.

Podobna je tudi pripomba družb Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o., ki prav tako izpostavljata, da sta si definiciji eksplicitnih seksualnih programskih vsebin in pornografskih programskih vsebin zelo podobni ter da je pojem ekstremne spolnosti nejasen. Poleg tega družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o. menita, da takšno razlikovanje med navedenimi vsebinami ni potrebno ter da se te vsebine lahko obravnava enako in njihovo predvajanje uredi v enem členu. Po njunem mnenju je v definicijah eksplicitnih seksualnih programskih vsebin in pornografskih programskih vsebin neposrečeno uporabljena beseda »ter« («... spolne organe ter nazorne podobe ...» in »... spolne organe ter podobe ekstremne ...«), saj se pomen definicij po njunem mnenju povsem spremeni, če je mišljeno, da morata biti oba pogoja izpolnjena kumulativno (to je v smislu »in«) ali če je mišljeno kot naštevanje (to je v smislu »ali«). Menita, da je treba zaradi zagotavljanja pravne varnosti te pojme nujno kar najbolj jasno opredeliti.

Kar se tiče seksualnih, eksplicitnih seksualnih in pornografskih programskih vsebin, želi Agencija uvodoma poudariti, da je za ločevanje teh programskih vsebin od ostalih programskih vsebin, ki tudi lahko prikazujejo goloto oz. človeško spolnost, bistven njihov

namen (...*“katerih namen je spolna stimulacija občinstva”*), kot izhaja že iz njihove definicije, ki jo je treba brati v celoti. Primarno so namreč namenjene spolni stimulaciji in povzročanju vzburljenja občinstva. V zvezi s pripombo družbe T-2 d.o.o. glede morebitnega razumevanja romantičnih filmov kot hudih seksualnih vsebin zato Agencija poudarja, da romantičen film nikakor ne more biti razumljen kot seksualna vsebina, tudi če vsebuje ljubezenske prizore ali prizore spolnosti, saj njegov primarni namen ni spolna stimulacija občinstva.

Agencija se zaveda, da je razlikovanje med navedenimi programskimi vsebinami zahtevno, vendar pa je ločevanje seksualnih programskih vsebin od preostalih po mnenju Agencije najmanj problematično, saj gre pri teh vsebinah za najmanj nazorno prikazovanje golote, spolnih organov in spolnosti. Te vsebine lahko prikazujejo goloto v zapeljivih pozah, vendar ne smejo detajlno prikazovati spolnih organov. Seksualni položaji so lahko simulirani ali nakazani (npr. penetracija ni vidna, oralni seks je le nakazan), ne smejo pa biti jasno vidni spolni organi.

Razlikovanje med eksplicitnimi seksualnimi programskimi vsebinami in pornografskimi programskimi vsebinami je zahtevnejše, predvsem zaradi pojma ekstremnosti, za katerega se Agencija strinja, da v predlogu splošnega akta ni dovolj natančno določen. Tako eksplicitne seksualne programske vsebine kot tudi pornografske programske vsebine nazorno in detajlno prikazujejo spolne organe in spolnost, s to razliko, da so pri prvih dovoljeni le blagi fetiši in igre vlog, ki ne vsebujejo elementov nasilja, poniževanja ali žaljenja, pornografske programske vsebine pa vključujejo ekstremnejše fetiše in igre vlog, ki so grobi ter vključujejo elemente nasilja, žaljenja ali poniževanja. Ob tem Agencija poudarja, da lahko vse navedene vsebine vsebujejo le prizore konsenzualne spolnosti (kamor sodi tudi samozadovoljevanje), kar pomeni, da gre tudi v pornografskih programskih vsebinah za dejanja, s katerimi se strinjajo vsi vpleteni. Ker eksplicitne seksualne programske vsebine in pornografske programske vsebine niso predmet iste ravni zaščite, predlog, da se določbe, ki te vsebine obravnavajo, združijo v istem členu, ni utemeljen in mu Agencija ne bo sledila.

Kar se tiče uporabe besede »ter«, Agencija ugotavlja, da jo je treba glede na pridobljene pripombe v definicijah razjasniti oziroma pojasniti na tem mestu. »Ter« po Slovarju slovenskega knjižnega jezika pomeni »in« (in ne »ali«), kar pomeni, da je definiciji, kot sta zapisani v predlogu splošnega akta, treba razumeti kumulativno. Osnova seksualne, eksplicitne seksualne in pornografske programske vsebine je, kot izhaja že iz njenega poimenovanja, prikazovanje seksualnih položajev, zato morajo ti vsekakor biti del tovrstne programske vsebine. V kolikor seksualni položaji zajemajo nazorno prikazovanje spolnih organov, vsebine niso več le seksualne programske vsebine, temveč so že eksplicitne seksualne (če ne vključujejo grobe spolnosti z elementi nasilja, poniževanja ali žaljenja) ali pornografske programske vsebine (če vključujejo grobo spolnost z elementi nasilja, žaljenja ali poniževanja). Ne glede na pravkar navedeno pa je treba ob upoštevanju pomislekov družb Telekom Slovenije d.d. in TSmedia d.o.o. in glede na definicijo pornografskih programskih vsebin, pojasniti, da so programske vsebine s prizori grobe spolnosti z elementi nasilja pornografske programske vsebine, če so namenjene spolni stimulaciji občinstva, tudi če prikazujejo spolne organe, ki so denimo prekriti s pripomočki (npr. fetišistična oblačila), torej ne prikazujejo (vsaj ne v pretežnem delu) nazorno (golih) spolnih organov. Pri tem so namreč v skladu s smernicami pomembni tudi vizualna podoba prikazov oziroma namen in učinek, ki ga ima taka programska vsebina na otroka ali mladoletnika (prikazi, ki delujejo grobo in ne zapeljivo, kot je po definiciji nujno za seksualne programske vsebine). Ker imajo takšni semi-nazorni prizori spolnih organov lahko enak ali celo bolj škodljiv učinek na razvoj otrok in mladoletnikov kot ga imajo sicer „navadni“ nazorni prikazi spolnih organov, se ti pri presoji eksplicitnosti ali pornografije kategorizirajo enako strogo. Ker je poleg tega namen seksualnih in pornografskih vsebin spolna stimulacija in ker je slednji namen zasledovan tudi v seksualnih programskih vsebinah, v katerih ni nazornih prikazov spolnih organov, je treba

zahtevo po kumulativnosti v definiciji eksplicitnih in pornografskih programskih vsebin ohraniti, saj je to ena od osnov za razmejitev med vsemi tremi definiranimi seksualnimi vsebinami. Pri tem Agencija še pojasnjuje, da je programska vsebina eksplicitna oziroma pornografska že, če so v njej nazorno prikazani spolni organi vsaj ene osebe (kot npr. v primeru samozadovoljevanja) in tudi ne nujno spolni organi vseh akterjev, če je teh več.

Družba Telekom Slovenije, d.d. predlaga, da se definiciji eksplicitnih seksualnih programskih vsebin in pornografskih programski vsebin v 2. členu predloga splošnega akta spremenita, tako da se bosta glasili:

»4. »Eksplicitne seksualne programske vsebine« so programske vsebine, katerih namen je spolna stimulacija občinstva in ki nazorno prikazujejo spolne organe ter eksplicitne /nazorne podobe konsenzualne človeške spolnosti z nazornim prikazom spolnih organov.

5. »Pornografske programske vsebine« so programske vsebine, katerih namen je spolna stimulacija občinstva in ki prikazujejo podobe ekstremne spolnosti z nazornim prikazom spolnih organov.«

Agencija se strinja z dopolnitvijo, da morajo eksplicitne seksualne programske vsebine nazorno prikazovati spolne organe, saj je to, kot že pojasnjeno, ena izmed ključnih razlik med seksualnimi in eksplicitnimi seksualnimi programskimi vsebinami. Agencija bo, da bi se izognila morebitnim nejasnostim pri razumevanju definicij, ob oblikovanju končnega besedila splošnega akta pretehtala predloge pri oblikovanju končnih definicij. Agencija se strinja tudi z dopolnitvijo definicije eksplicitnih seksualnih programskih vsebin, da morajo podobe človeške spolnosti vsebovati nazoren prikaz spolnih organov, saj je to prav tako pomembna ločnica med seksualnimi in eksplicitnimi seksualnimi programskimi vsebinami, ne more pa se strinjati s predlogom, da se iz definicije umakne opredelitev, da gre pri eksplicitnih seksualnih programskih vsebinah za podobe konsenzualne človeške spolnosti brez elementov nasilja, poniževanja ali žaljenja. Prav ti elementi namreč eksplicitne seksualne programske vsebine ločijo od pornografskih programskih vsebin. Za slednje je namreč značilno, da vsebujejo grobo in surovo spolnost z elementi nasilja, poniževanja ali žaljenja, kar bo Agencija tudi zapisala v njihovo definicijo. Agencija se tudi ne more strinjati s predlogom, da se iz definicije pornografskih programskih vsebin umakne opredelitev, da morajo te vsebine prikazovati konsenzualno človeško spolnost. Z umikom zahteve po konsenzualnosti bi namreč dopustila prikazovanje posilstva ali spolnega suženjstva in podobno, kar je nedopustno, saj bi s tem omogočila, da se pod določenimi pogoji prikazuje kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost. Kot že rečeno, pornografske programske vsebine sicer lahko vsebujejo igre vlog, ki so navidezno nekonsenzualne, vendar mora biti pri tem gledalcu jasno razvidno, da gre za igro vlog, v katero so pristali vsi vpleteni. Pri tem pa bo seveda za kategorizacijo, enako kot velja za vse programske vsebine, pomemben tudi učinek, ki ga imajo taki prizori na gledalce. Kot že rečeno, je treba v tem kontekstu presojeti tudi nazorno prikazovanje spolnih organov. Čeprav je nazorni prikaz spolnih organov sestavni del definicije pornografskih programskih vsebin, bo programska vsebina, ki prikazuje zakrite spolne organe (npr. s fetišističnimi oblačili), kategorizirana enako strogo, če pri gledalcih vzbuja enake občutke oz. ima nanje enak učinek kot programska vsebina, ki nazorno prikazuje spolne organe.

Predlog nove definicije mladoletnikov

Družba T-2 d.o.o. predlaga, da se zaradi večje pravne varnosti in jasnosti definicij določi nova definicija mladoletnikov, in sicer: »Mladoletniki so osebe, ki so stare več kot 15 in manj kot 18 let.«

Agencija se s predlagano rešitvijo strinja in jo bo vnesla v splošni akt ter ustrezno popravila vse dele predloga splošnega akta, na katere nova definicija vpliva.

Definicija zdravju škodljivih snovi

Družba T-2 d.o.o. je v svojih pripombah izrazila bojazen, da bo definicija škodljivih snovi postala predmet samovoljnega in arbitrarnega odločanja v vsakem posameznem primeru, saj v predlogu splošnega akta ni definicije, kaj pomeni zdravju škodljiva snov.

Agencija kot zdravju škodljive snovi za namen tega splošnega akta šteje strupene snovi ali snovi, katerih nepravilna uporaba je lahko otrokom in mladoletnikom nevarna (npr. zdravila, topila, lepila, čistila, pirotehnika), kar bo ustrezno opredelila tudi v splošnem aktu (med uporabljenimi izrazi) in tako odpravila morebitne nejasnosti.

Dogovor med operaterji in ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev glede uvajanja tehnične zaščite in odgovornost operaterja za spored televizijskih programov, vključenih v njegovo programsko shemo

Družba T-2, d.o.o. predlaga, da se v splošni akt zapiše nov člen (3. člen), in sicer: »Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev morajo operaterje elektronskih komunikacij na primeren način opozoriti, kdaj in za katere avdiovizualne medijske storitve morajo uvesti tehnično zaščito vsaj tri dni, preden je predvajana posamezna avdiovizualna medijska storitev, ki mora biti skladno s tem aktom ali zakonom, ki ureja avdiovizualne medijske storitve, zaščiten s tehnično zaščito.«

Ob tem pojasnjujejo, da je »skladno z zahtevo ZAVMS in tega akta dolžnost operaterja zagotoviti tehnično zaščito, vendar je operater zavezan tudi prenašati vsebino, kot jo v kabel ali preko satelita uredi in posreduje ponudnik (ZASP). Iz navedenega razloga je nemogoče pričakovati, da bo operater tehnične zaščite izvajal dosledno, saj bo posamezni škodljiv prizor že predvajan in bo tako zaščita s strani operaterja le kurativna. Ker imamo operaterji pogodbe s TV-hišami sklenjene in veljavne, predlagamo, da se navedeno določi kar v tem aktu, saj bomo lahko navedeno vnašali v pogodbe šele ob ponovnem sklepanju, pri čemer ne moremo poznati odziva tuje TV hiše, ali se bo z navedenim strinjala ali ne. S tem pa bi oškodovali naše naročnike, ki posamezni kanal želijo gledati in za njih ni škodljiv.«

Agencija meni, da so pogodbe med operaterji in izdajatelji televizijskih programov stvar njihovih poslovnih dogovorov in vanje s predmetnim splošnim aktom ne želi in ne more posegati. Prav tako nima pravne podlage, s katero bi lahko utemeljila zahtevo, da morajo izdajatelji televizijskih programov tri dni pred predvajanjem operaterja obvestiti o potrebi po uvedbi tehnične zaščite. Poleg tega Agencija na podlagi obstoječega stanja na trgu sklepa, da je tehnična zaščita pri nekaterih televizijskih programih (predvsem t.i. televizijskih programih za odrasle, ki bodo tudi s tem splošnim aktom najverjetneje predmet tehnične zaščite) že sedaj utečena praksa, zato sklepa tudi, da imajo operaterji z izdajatelji tovrstnih televizijskih programov že sklenjene ustrezne dogovore. Ne glede na to pa Agencija poudarja, da je namen predmetnega splošnega akta zagotoviti, da so programske vsebine določene kategorije ustrezno označene (z namenom obvestiti gledalca, da gre za vsebine, ki lahko resno škodujejo ali utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov) in predvajane ob ustreznih urah oziroma tehnično zaščitene, ne posega pa to v način, kako bodo to obveznost izdajatelji oziroma operaterji zagotovili ter jim prepušča izbiro in način za doseg tega cilja.

Kar se tiče že omenjene pripombe družbe T-2, d.o.o., ki v povezavi s seksualnimi programskimi vsebinami sprašuje tudi, ali se romantične filme jemlje kot hudo seksualno vsebino, in če ja, predlaga, naj se TV-programom naloži, kdaj naj bo taka vsebina na sporedu, ter opozarja, da se operaterji s tem ne morejo ukvarjati, še posebej iz tega razloga, ker imajo veliko tujih programov in na njihove sporede nimajo vpliva, Agencija poudarja, da operater ne nosi odgovornosti za sporede televizijskih programov, ki so vključeni v njegovo

programsko shemo. ZAvMS v 3. členu namreč določa, da fizična ali pravna oseba, ki samo prenaša vsebino, za katero nosi uredniško odgovornost tretja oseba, ni ponudnik v smislu tega zakona in zato ni nosilec uredniške in pravne odgovornosti. Ustrezno umeščanje programskih vsebin v spored televizijskega programa je odgovornost in naloga izdajatelja televizijskega programa in ne operaterja, zato je bojazen, da bi se morali operaterji ukvarjati z umestitvijo programskih vsebin v spored vsakega posameznega televizijskega programa, ki je vključen v njihovo programsko shemo, odveč. Če bo Agencija npr. ugotovila, da je televizijski program ob 20h zvečer predvajal programsko vsebino, ki je neprimerna za gledalce, mlajše od 15 let, in bi morala biti zato predvajana po 22h, bo za to odgovarjal izdajatelj tega televizijskega programa, ne pa operater, ki ta televizijski program distribuira.

Pripombe glede smernic

Družba T-2, d.o.o. v zvezi s 3. členom predloga splošnega akta, ki med drugim opredeljuje, da morajo biti ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev pri kategorizaciji programskih vsebin posebej pozorni na stopnjo realističnosti prikazanih programskih vsebin, vključno z upoštevanjem vrste programske vsebine (npr. nefikcijske programske vsebine se praviloma kategorizirajo strožje kot fikcijske, saj jih otroci in mladoletniki dojemajo kot bolj resnične v primerjavi s fikcijskimi), meni, da ta interpretacija ni realna, saj prikazovanje dokumentarnega ali izobraževalnega filma ni škodljiva realnost, temveč je za otroka kvečjemu koristna.

Agencija se sicer strinja s pripombo, da dokumentarne ali izobraževalne programske vsebine otrokom in mladoletnikom najverjetneje koristijo, če so primerne njihovi starosti, vendar pa želi poudariti, da je pred pripravo predloga splošnega akta pridobila strokovne podlage za zaščito otrok in mladoletnikov, iz katerih izhaja, da lahko različne značilnosti konteksta medijskega nasilja pri otrocih in mladoletnikih povečajo nevarnost agresivnega obnašanja in zmanjšajo občutljivost do nasilja. Med najpomembnejše dejavnike sodi prav delež realizma, saj se agresija in desenzibilizacija povečata s stopnjo realizma. Resničnostni status programske vsebine igra torej pomembno vlogo v učinku agresije, desenzitivizacije in strahu, saj otroci fizično nasilje v fikcijskih programskih vsebinah ocenjujejo kot manj verodostojno in ga zato ne dojemajo tako resno kot nasilje v nefikcijskih delih. Pri tem je seveda treba upoštevati vrsto in vsebino same programske vsebine oziroma kontekst, ki ga ta vsebuje. S tem namenom so v smernicah podane usmeritve in primeri, ki naj jih izdajatelji pri razvrščanju (ne)fikcijskih vsebin upoštevajo. Ker pa gre za zelo širok spekter možnih prizorov, je pri tem treba upoštevati tudi vse ostale relevantne okoliščine, ki jih opredeljuje splošni akt, kot je bilo pojasnjeno že zgoraj.

Družba T-2, d.o.o. v 4. členu predloga splošnega akta predlaga nov odstavek, ki bi v kategorizacijo programskih vsebin vpeljal določeno sorazmernost, kadar npr. nasilje zaseda le manjši del programske vsebine, ki sicer prikazuje neko drugo vsebino. Nov odstavek naj bi od ponudnika programske vsebine zahteval, da pri kategorizaciji programskih vsebin upošteva stopnjo, intenzivnost in namen umestitve posameznih prvin, ki so opredeljene v 1. odstavku 4. člena predloga splošnega akta.

Agencija se strinja, da je treba pri kategorizaciji programskih vsebin upoštevati kontekst celotne programske vsebine in presoditi, ali prizori, ki bi bili lahko za gledalce določene starostne kategorije neprimerni, obsegajo pretežen del programske vsebine ali pa je njihovo pojavljanje zanemarljivo in ne vpliva bistveno na občutke, ki jih programska vsebina vzbudi pri gledalcu. Zaradi kratkega pretepa v romantični komediji takšna vsebina vsekakor ne more biti kategorizirana kot neprimerna za otroke. Prav zato pomemben del predloga splošnega akta predstavljajo smernice, v katerih bo Agencija navedeno pripombo upoštevala tako, da bo to še bolj jasno oziroma izrecno izhajalo iz njihovega besedila. Pri kategorizaciji programskih vsebin morajo torej ponudniki poleg členov predloga splošnega akta, v katerih

so natančneje opredeljene kategorije in elementi, na katere morajo biti pozorni ponudniki pri razvrščanju programskih vsebin, neprimernih za posamezne starostne skupine gledalcev, vedno upoštevati tudi smernice, s katerimi lahko tudi upravičijo svojo odločitev za strožjo oziroma manj strogo kategorizacijo določene programske vsebine.

V 1. odstavku 5. člena predloga splošnega akta družba T-2, d.o.o. dodaja besedo pogosto, tako da se besedilo glasi: »Otroške in mladinske programske vsebine ne smejo vsebovati pogostih prizorov uživanja drog in zdravju nevarnih snovi (npr. topil, lepil), uporabe alkohola, kajenja, nasilja in nevarnega vedenja, ki bi ga lahko otroci in mladoletniki posnemali na nevaren način, razen če so upravičeni s kontekstom.«

Agencija je po proučitvi predmetne pripombe v oziru na določbe 5. člena predloga splošnega akta presodila, da so njegove zahteve smiselne le za otroške programske vsebine, ki so namenjene gledalcem do 15. leta starosti. Zato je iz predloga besedila črtala besedno zvezo »in mladinske«, saj želi poudariti, da so predmet te določbe programske vsebine, ki so primarno namenjene otrokom in so ustvarjene prav zanje (torej ne gre za programske vsebine, namenjene splošnemu občinstvu, ki bi bile primerne tudi za otroke). V takšnih programskih vsebinah prizori uživanja drog in zdravju nevarnih snovi (npr. topil, lepil), uporabe alkohola, kajenja, nasilja in nevarnega vedenja, ki bi ga lahko otroci in mladoletniki posnemali na nevaren način, nikakor niso primerni, razen če so upravičeni s kontekstom in so negativno ovrednoteni (npr. izobraževanje in ozaveščanje o nevarnostih takšnega ravnanja, neodobravanje ali kritiziranje tovrstnega ravnanja v posamezni programski vsebini). Ker je s tem obenem že podano dovoljeno polje izjem, Agencija pripombe družbe T-2 d.o.o. ne bo upoštevala.

V 3. odstavku istega člena predloga splošnega akta družba T-2, d.o.o. dodaja »ali če je upravičen s kontekstom«. Navedeni odstavek se glasi: »Žaljiv jezik je lahko v otroških in mladinskih programskih vsebinah prisoten le izjemoma ali če je upravičen s kontekstom.«

Agencija se z navedeno pripombo strinja in jo bo vnesla v predlog splošnega akta.

V 5. odstavku 5. člena predloga splošnega akta družba T-2, d.o.o. dodaja », katere morajo ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev označiti na primeren način, skladno z veljavnimi predpisi«. Navedeni odstavek se glasi: »Enako kot programske vsebine se obravnavajo tudi napovedniki za te programske vsebine, katere morajo ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev označiti na primeren način, skladno z veljavnimi predpisi.«

Agencija je ob presoji te pripombe ugotovila, da je 5. odstavek tega člena nepotreben, saj so napovedniki (pa tudi oglasi) prav tako programske vsebine, za katere veljajo enaka pravila kot za ostale programske vsebine, zato poudarjanje oziroma ponovno navajanje, da zanje veljajo enaka pravila kot za vse ostale programske vsebine, ni potrebno. Vsled navedenega bo Agencija presodila, ali bo celoten odstavek (v obstoječi ali predlagani obliki) v splošnem aktu sploh ohranila.

Prepovedane programske vsebine

Družba T-2 d.o.o. je 6. člen predloga splošnega akta dopolnila tako, da bi se glasil:

(1) »Razen izjemoma, če to opravičuje namen programske vsebine ali je predvajanje prepovedane programske vsebine nepomemben del celote, se ne sme predvajati programskih vsebin s prizori nasilja in spolnosti, ki jih ni moč uvrstiti znotraj družbeno sprejemljivih estetskih in moralnih kriterijev, kot so prizori izživljanja nad ljudmi in živalmi, mučenje, zoofilija, nekrofilija, incest, pedofilija, sadomazohizem, mazohizem, sadizem, posilstva, spolno nasilje in spolno suženjstvo.

(2) Razen izjemoma, če to opravičuje namen programske vsebine ali je predvajanje prepovedane programske vsebine nepomemben del celote, se ne sme predvajati programskih vsebin, ki spodbujajo, odobravajo ali erotizirajo spolno nasilje.«

Družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia d.o.o. v zvezi z absolutno prepovedjo predvajanja vsebin, ki jih ni mogoče uvrstiti znotraj družbeno sprejemljivih kriterijev, poudarjata, da so nekateri izmed primeroma navedenih kriterijev problematični, saj so ob dobresednem branju preširoki. Družba Telekom Slovenije, d.d. predlaga, da se 6. člen predloga splošnega akta briše, saj 14. in 15. člen ZAvMS, ki ju ta splošni akt podrobneje opredeljuje, tako obsežne prepovedi ne vsebujeta.

Agencija se s spremembami, ki jih predlaga družba T-2, d.o.o., ne strinja, saj gre pri teh vsebinah za nedopustna in kazniva dejanja, torej njihovega predvajanja niti izjemoma ni mogoče dopustiti, strinja pa se s pripombo družbe Telekom Slovenije, d.d., da lahko trenutna oblika prepovedi dopušča pomensko preširoke interpretacije, zato je Agencija navedeni člen znova preučila. Kljub temu želi Agencija podati razlago tega člena oziroma pojasniti razloge za njegovo vključitev v predlog splošnega akta. Avtentična razlaga prvega odstavka 84. člena Zakona o medijih – ORZMed84, ki se sicer nanaša na takrat veljavni Zakon o medijih, Državni zbor RS pa jo je sprejel 18. junija 2003, se glasi: »V skladu s prvim odstavkom 84. člena zakona o medijih je prepovedano predvajanje programske vsebine, ki lahko resno škodi duševnemu, moralnemu ali telesnemu razvoju otrok in mladoletnikov, in sicer je prepovedano predvajanje prizorov neupravičenega nasilja kot je mučenje ljudi in živali in podobno, pornografije kot je zoofilija, nekrofilija, pedofilija, sdomazohizem, sadizem, posilstvo in druge vsebine odvratnosti in nasilja v pornografiji ali drugih oddaj, ki lahko resno škodijo duševnemu, moralnemu ali telesnemu razvoju otrok in mladoletnikov.« Omenjena avtentična razlaga je torej uveljavila precej ekstremno razumevanje pornografije. Ker je bilo predvajanje pornografije z omenjenim zakonom popolnoma prepovedano, bojazni, da bi bile take programske vsebine kjerkoli predvajane in dostopne gledalcu, ni bilo. Ker je prišlo z ZAvMS do spremembe glede predvajanja pornografskih programskih vsebin in vsebin, ki neupravičeno prikazujejo nasilje, saj so te programske vsebine v skladu z ZAvMS lahko ponujene na avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo, je Agencija v pričujočem splošnem aktu med te vsebine vključila manj ekstremne oblike. Nedopustno bi namreč bilo, da bi se v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo omogočilo prikazovanje tako ekstremnih praks, kot so naštetje v avtentični razlagi. Ta člen je Agencija torej zapisala zaradi preprečitve tega, da bi prišlo v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo, ki pod določenimi pogoji lahko predvajajo pornografske programske vsebine, zaradi morebitnega razumevanja pornografije, ki se je uveljavilo z omenjeno avtentično razlago, do prikaza dejanj, ki so kazniva.

Agencija se je ob presoji tega člena in nanj podanih pripomb odločila, da prepovedane programske vsebine umakne iz končne verzije splošnega akta. Kot že rečeno, gre pri teh programskih vsebinah za prikazovanje dejanj, katerih predvajanje je nedopustno in katerih presoja presega obseg predmetnega splošnega akta, ki ureja »le« programske vsebine, ki se lahko predvajajo, a lahko resno škodijo oziroma utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov. Agencija bo v primeru, da bo kljub temu zasledila predvajanje takšne programske vsebine, ustrezno ukrepala in sprožila postopke pri pristojnih organih.

Programske vsebine, ki bi lahko resno škodovale razvoju otrok in mladoletnikov

V povezavi s programskimi vsebinami, ki bi lahko resno škodovale razvoju otrok in mladoletnikov, družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o. menita, da je omejevanje razširjanja pornografskih programskih vsebin na avdiovizualne medijske storitve na zahtevo prestrogo in neživiljenjsko in zanj ne vidijo pravih razlogov. Ta določba je po njihovem mnenju

v nasprotju s samim ZAvMS (natančneje z 2. odstavkom 14. člena), kar pride še posebej do izraza v povezavi z nejasno definicijo in z nejasnim razlikovanjem med eksplicitnimi seksualnimi programskimi vsebinami in pornografskimi programskimi vsebinami. Družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o. poleg tega menita, da ZAvMS tehnično zaščito predvideva in določa le za televizijske programe, medtem ko za avdiovizualne medijske storitve na zahtevo v 1. odstavku 15. člena določa le vzpostavitev ukrepov, ki zagotavljajo, da otroci in mladoletniki programskih vsebin, ki bi lahko resno škodovala njihovemu razvoju, praviloma ne bodo mogli slišati ali videti, in izrecno ne zahteva ali predvideva tehnične zaščite. Po mnenju družb Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o. je ureditev v predlogu splošnega akta v neskladju z ZAvMS in kot taka neustavna. Družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o. predlagata, da se omejitev razširjanja pornografskih programskih vsebin izključno prek avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo umakne in v aktu uredi tudi njihovo predvajanje v televizijskih programih ter da se določbe o zaščitnih sistemih za razširjanje tovrstnih vsebin obravnavajo ločeno za televizijske programe in ločeno za avdiovizualne medijske storitve na zahtevo. Obvezno uvedbo tehnične zaščite v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo problematizirata tudi v zvezi z eksplicitnimi seksualnimi programskimi vsebinami.

Družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia, d.o.o. v nadaljevanju pripomb tudi primeroma predlagata rešitve za omejitev dostopa na različnih napravah, v zvezi s tehnično zaščito pa predlagata, da se pojem PIN dopolni tako, da se bo glasilo »... prek dodeljenega ali s strani uporabnika določenega PIN ...«, saj sistemi, ki so do uporabnika prijaznejši omogočajo, da si PIN številko spremeni po svojih željah.

Agencija zavrača očitke, da je prepoved predvajanja pornografskih programskih vsebin v televizijskih programih v neskladju z zakonom. ZAvMS namreč v 1. odstavku 14. člena določa, da se v televizijskih programih ne sme predvajati programskih vsebin, ki bi lahko resno škodovala telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov, zlasti takšnih vsebin, ki vsebujejo pornografijo ali neupravičeno prikazujejo nasilje. ZAvMS v 2. odstavku 14. člena, na katerega se sklicujeta družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia d.o.o., ureja predvajanje programskih vsebin, ki utegnejo škodovati telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov, to pa so vsebine, ki niso primerne za otroke in mladoletnike do 12. leta, do 15. leta oz. do 18. leta. Predvajanje pornografije (in neupravičeno predvajanje nasilja) v televizijskih programih je torej z zakonom izrecno prepovedano, dovoljeno pa je njihovo predvajanje v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo, kakor določa 1. odstavek 15. člena ZAvMS (Programske vsebine, ki bi lahko resno škodovala telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov, so lahko prek avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo dostopne le na način, ki zagotavlja, da jih otroci in mladoletniki praviloma ne bodo mogli slišati ali videti.).

Družbi Telekom Slovenije d.d. in TSmedia d.o.o. pravilno ugotavljata, da ZAvMS za avdiovizualne medijske storitve na zahtevo za predvajanje programskih vsebin, ki bi lahko resno škodovala razvoju otrok in mladoletnikov, izrecno ne določa uvedbe tehnične zaščite, temveč zahteva zgolj, da so te dostopne na način, ki zagotavlja, da jih otroci in mladoletniki praviloma ne bodo mogli slišati ali videti. Ob upoštevanju dejstva, da so te vsebine na avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo na voljo 24 ur na dan, je ta cilj dosežen le z uvedbo tehnične zaščite. Glede na to, da določba ZAvMS ne ponuja omejitev z vidika njene praktične implementacije, je treba to nedoločnost napolniti s predmetnim splošnim aktom v skladu s pooblastilom zakonodajalca iz tega člena in namenom te norme. Zaradi narave dostopanja do storitve je zato po presoji Agencije uvedba tehnične zaščite najbolj smiselna in tudi najmanj zahtevna oziroma najenostavnejša metoda tako za izdajatelja kot gledalca, katerega interese se varuje s predmetno določbo. Na podlagi navedenega zato rešitev, ki je določena v predlogu splošnega akta, ni v neskladju z zakonom.

Družba Telekom Slovenije, d.d. predlaga, da se 3. odstavek 7. člena predloga splošnega akta dopolni, da se bo glasil:

»(3) Ponudnik avdiovizualne medijske storitve na zahtevo lahko vsebine iz prejšnjega odstavka predvaja časovno neomejeno, vendar mora zagotoviti, da se dostop do tovrstnih vsebin omeji na način, ki zagotavlja, da jih otroci in mladoletniki praviloma ne bodo mogli slišati ali videti. Kot ustrezno tovrstno omejitev se npr. šteje:

– v primeru razširjanja avdiovizualne medijske storitve na zahtevo tako, da je dostopna praviloma na televizijskem sprejemniku: PIN ali geslo (ki ga določi ponudnik ali uporabnik) ali drug enakovredni zaščitni sistem. Dostop mora biti, ob vsakem vklopu naprave za ogled, privzeto zaklenjen, uporabnik pa lahko odklene dostop do tovrstnih vsebin začasno ali (v kolikor to ponudnik omogoča) tudi trajno. Ponudnik mora uporabnika seznaniti z namenom tehnične zaščite in mu zagotoviti natančna navodila o njeni uporabi.

– v primeru razširjanja avdiovizualne medijske storitve na zahtevo tako, da je dostopna praviloma na osebni napravi vezani na naročniško razmerje (npr. mobilni telefon): sistem, ki omogoča dostop le v primeru da je naročnik ali registrirani predplačnik polnoletna oseba, ki lahko vedno zahteva popolno prepoved omogočanja dostopa do tovrstnih vsebin.«

Agencija je proučila možnost uvedbe različnih načinov zaščite otrok in mladoletnikov pred vsebinami, ki bi lahko resno škodovala njihovem razvoju, upoštevajoč specifične dostopanja do programskih vsebin na različnih napravah, vendar meni, da predloga družbe Telekom Slovenije, d.d. ni mogoče upoštevati, saj mora biti regulacija tehnološko nevtralna, torej ne more istovrstnih programskih vsebin obravnavati različno strogo le zato, ker je dostop do njih mogoč na množici različnih naprav. Kar se tiče tehnične zaščite (torej zaščite s PIN, geslom ali drugim enakovrednim zaščitnim sistemom), pa Agencija opozarja, da tehnično zaščito opredeljuje že 14. člen ZAvMS, ki v 5. odstavku določa, da tehnična zaščita iz drugega odstavka tega člena pomeni omejitev dostopa do programske vsebine s PIN kodnim sistemom ali drugo enakovredno zaščito, ki je ni mogoče odstraniti s strani uporabnika in omogoča dostop le tistim, ki imajo dovoljenje za ogled (kodo). Agencija s splošnim aktom torej ne more in ne sme omogočiti trajne odstranitve tehnične zaščite. Agencija se strinja, da je uporabniku smiselno omogočiti, da si PIN številko spremeni po svojih željah, posebej ob upoštevanju dejstva, da takšni sistemi že obstajajo. Vendar pa sama sprememba dodeljenega PIN ne vpliva na določbe splošnega akta niti ne na odgovornost za zaščito otrok in mladoletnikov pred nekaterimi programskimi vsebinami izdajatelja oziroma operaterja. Odgovornosti namreč ni mogoče prenesti na uporabnika, zato mora biti PIN dodeljen s strani operaterja, in sicer samo polnoletni osebi, uporabnik pa si ga lahko naknadno po želji spremeni in z njim razpolaga po lastni presoji, kar pa v predmetni člen splošnega akta ne posega, zato Agencija tej pripombi ne bo sledila.

Družba T-2 d.o.o. predlaga, da se 2. odstavek 7. člena predloga splošnega akta dopolni, da se bo glasil:

»(2) Med programske vsebine iz prejšnjega odstavka so uvrščene:

a. programske vsebine, katerih glavni namen je prikazovanje neupravičenega nasilja,

b. programske vsebine, katerih glavni namen je prikazovanje pornografije,

Nadpisane programske vsebine je dovoljeno predvajati ne glede na določbo tega člena, če so upravičene in utemeljene s kontekstom in ne predstavljajo prevladujočega prikaza.»

Družba T-2, d.o.o. za svoj predlog podaja naslednjo utemeljitev: »Navedeno določilo dodajamo iz razloga, da bodo programske vsebine, ki so škodljive za otroke, ločene od ostalih in da bodo imeli do teh otroci onemogočen dostop, saj jim starši ne bodo dali dodatnih gesel za vsebine, do katerih naj bi imele dostop le osebe, ki so starejše od 18. let. Tako se izognemo tveganju, da bodo imeli otroci in mladoletniki dostop do vsebin, le zato, ker bodo

zaščitene skoraj vse vsebine. Menimo, da je navedeno tudi namen pisca akta in operaterjev, ki želimo zaščititi naše otroke.«

Agencija se z dopolnitvijo družbe T-2 d.o.o., da je v 7. členu predloga splošnega akta opredeljene programske vsebine dovoljeno predvajati ne glede na določbo tega člena, če so upravičene in utemeljene s kontekstom in ne predstavljajo prevladujočega prikaza, ne strinja, saj ZAvMS določa, da se programskih vsebin, ki bi lahko resno škodovale razvoju otrok in mladoletnikov, ne sme predvajati nikjer, razen v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo, in sicer na način, ki zagotavlja, da jih otroci in mladoletniki praviloma ne bodo mogli slišati ali videti. Upravičenost s kontekstom in neprevladujoč prikaz torej ne omogočata nikakršnih izjem, takšna določba pa bi bila zato v nasprotju z zakonom.

Družba T-2, d.o.o. predlaga tudi, da se 4. in 5. odstavek 7. člena predloga splošnega akta dopolnita, da se bosta glasila:

»(4) Ponudnik avdiovizualne medijske storitve mora programske vsebine iz tega člena opremiti z informacijo, ki uporabnikom nedvoumno sporoča, da lahko te programske vsebine resno škodijo razvoju otrok in mladoletnikov, pri čemer je ponudnik avdiovizualne medijske storitve na zahtevo zavezan opremiti avdiovizualno medijsko storitev na zahtevo dobavitelja avdiovizualne medijske storitve.

(5) Ponudnik avdiovizualne medijske storitve na zahtevo mora programske vsebine iz tega člena uvrstiti v poseben del kataloga skladno z navodili dobavitelja avdiovizualne medijske storitve.«

Družba T-2, d.o.o. svoj predlog utemeljuje z dejstvom, da storitve pridobiva od dobaviteljev, zato je smiselno, da navedeno sporočajo dobavitelji, ki so z vsebino najbolj seznanjeni.

Agencija se z dopolnitvami družbe T-2 d.o.o. ne strinja, saj ZAvMS v 3. členu določa, da je ponudnik avdiovizualne medijske storitve pravna ali fizična oseba, ki opravlja dejavnost ponujanja avdiovizualnih medijskih storitev ter je nosilec uredniške in pravne odgovornosti. Fizična ali pravna oseba, ki samo prenaša vsebino, za katero nosi uredniško odgovornost tretja oseba, ni ponudnik v smislu ZAvMS. Avdiovizualna medijska storitev na zahtevo pomeni nelinearno avdiovizualno medijsko storitev, ki zagotavlja avdiovizualne programske vsebine na podlagi kataloga, ki ga oblikuje ponudnik, za njihovo spremljanje na osebno zahtevo uporabnika v trenutku, ki ga ta sam izbere. Iz navedenega sledi, da je ponudnik, ki ponuja avdiovizualno medijsko storitev na zahtevo, nosilec uredniške in pravne odgovornosti. Uredniška odgovornost pomeni izvrševanje nadzora nad izborom, organizacijo in časovno umestitvijo programskih vsebin v sporedu televizijskega programa oziroma kataloga avdiovizualne medijske storitve na zahtevo, ob upoštevanju izjem iz zakona, ki ureja elektronsko poslovanje na trgu. Operater je torej nosilec uredniške odgovornosti za lastne avdiovizualne medijske storitve na zahtevo (torej za tiste storitve, katerih ponudnik je in za katere tudi oblikuje katalog), za označevanje programskih vsebin v storitvah, ki gostujejo v njegovem omrežju (ki jih torej operater le distribuira), pa so zadolženi njihovi ponudniki. Vsak ponudnik AVMS na zahtevo mora vedeti, kaj uvrsti v katalog programskih vsebin (filmov, oddaj, video spotov ipd.) v okviru svoje storitve, ter ustrezno poskrbeti za vse potrebne oznake, opozorila, informacije in tehnično zaščito. Kako in od koga bo te informacije o programskih vsebinah, ki jih bo uvrstil v svoj katalog, pridobil, je stvar njegovega poslovanja in dogovorov, sklenjenih z dobavitelji/producenti programskih vsebin, in ni predmet tega splošnega akta.

Programske vsebine, ki utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov

Družba T-2, d.o.o. predlaga, da se 2. odstavek 8. člena predloga splošnega akta glasi:
»(2) Če se v informativnih in drugih vsebinah pojavijo programske vsebine, ki utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov, a so upravičene s kontekstom (na primer prizori prometnih in naravnih nesreč ter njihovih žrtev, prizori vojnega nasilja), mora biti dovolj zgodaj pred njihovim predvajanjem objavljeno ustrezno opozorilo voditelja oddaje gledalcem oziroma drugo ustrezno opozorilo. Ponudniku omenjene vsebine ni treba označiti skladno s sedmim odstavkom 14. člena oziroma drugim odstavkom 15. člena zakona, ki ureja avdiovizualne medijske storitve.«

Agencija se z navedeno dopolnitvijo ne more strinjati, saj bi s takšno dikcijo izničili določbe ZAvMS in predloga splošnega akta. Sprememba besedila, kakor jo predlaga družba T-2, d.o.o., namreč pomeni, da ne bi bilo treba označevati skladno s sedmim odstavkom 14. člena oziroma drugim odstavkom 15. člena zakona, ki ureja avdiovizualne medijske storitve, vseh programskih vsebin, ki utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov, a so upravičene s kontekstom, kar pa ni utemeljeno, saj so programske vsebine lahko škodljive za razvoj otrok in mladoletnikov, tudi če so upravičene s kontekstom. Informativne programske vsebine so iz sistema označevanja in različnim starostnim skupinam primerne kategorizacije izvzete, ker se je ob poročanju o aktualnih zadevah nemogoče izogniti prizorom, ki utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov. Nazorni prikazi nasilja in strahu oziroma groze v zgodnjih terminih tudi v informativnih oddajah sicer niso zaželeni, vendar mora biti zaradi narave tovrstnih programskih vsebin ponudnikom avdiovizualnih medijskih storitev omogočeno, da take prizore ob ustreznem opozorilu gledalcem predvajajo.

Družba T-2, d.o.o. predlaga da se v 3. odstavku 9. člena predloga splošnega akta doda besedilo, tako da se bo ta glasil:

»(3) Programske vsebine iz prejšnjega odstavka so v televizijskih programih in avdiovizualnih programskih storitvah na zahtevo dostopne časovno neomejeno, pri čemer mora dobavitelj posamezno avdiovizualno medijsko storitev opremiti z ustreznimi opozorili in simboli.«

Podobno dopolnitev predlaga tudi v 10. in 11. členu (»(3) Programske vsebine iz prvega odstavka so v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo dostopne časovno neomejeno, vendar morajo biti označene skladno z drugim in tretjim odstavkom 15. člena zakona, ki ureja avdiovizualne medijske storitve, pri čemer je obveznost ponudnika avdiovizualne medijske storitve na zahtevo opremiti avdiovizualno medijsko storitev skladno z navodili in na zahtevo dobavitelja.«) ter 12. členu, ki naj se glasi:

»(3) Programske vsebine iz prvega odstavka so v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo dostopne časovno neomejeno, vendar morajo biti označene skladno z drugim in tretjim odstavkom 15. člena zakona, ki ureja avdiovizualne medijske storitve, in zaščitene s tehnično zaščito, pri čemer je ponudnik avdiovizualne medijske storitve na zahtevo zavezan avdiovizualno medijsko storitev na zahtevo opremiti in tehnično zaščititi skladno z navodili in na zahtevo dobavitelja.

(4) Eksplicitne seksualne programske vsebine se lahko v televizijskih programih in v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo predvaja le, če se za te programske vsebine izvaja obvezni omejeni dostop za izključno polnoletne osebe prek dodeljenega PIN ali enakovrednega zaščitnega sistema. Dostop mora biti privzeto zaklenjen, uporabnik pa mora imeti možnost nastavitve dostopa do programske vsebine, pri čemer lahko dobi dovoljenje za ogled (kodo, geslo) zgolj polnoletna oseba, ki se jo seznanila z namenom tehnične zaščite in se ji zagotovi natančna navodila o njeni uporabi. Predvaja se jih lahko časovno neomejeno, označene pa morajo biti skladno s sedmim odstavkom 14. člena oziroma drugim in tretjim odstavkom 15. člena zakona, ki ureja avdiovizualne medijske storitve, pri čemer je

obveznost ponudnika avdiovizualne medijske storitve na zahtevo opremiti avdiovizualno medijsko storitev skladno z navodili in na zahtevo dobavitelja.«

V zvezi z zgornjimi predlogi družbe T-2, d.o.o. Agencija znova poudarja, da operater kot ponudnik lastne avdiovizualne medijske storitve na zahtevo nosi pravno in uredniško odgovornost za programske vsebine, ki jih je uvrstil v svoj katalog, za označevanje programskih vsebin v drugih storitvah, ki gostujejo v njegovem omrežju, pa so zadolženi njihovi ponudniki, ki morajo v okviru svoje storitve ustrezno poskrbeti za vse potrebne oznake, opozorila, informacije ter tehnično zaščito. Pravna in uredniška odgovornost ponudnika sta opredeljeni že v ZAvMS, zato Agencija ne vidi potrebe po urejanju teh vprašanj v splošnem aktu.

Družba Telekom Slovenije, d.d. v 4. odstavku 12. člena predloga splošnega akta poleg sprememb pri tehnični zaščiti predlaga tudi vpeljavo posebnih ločenih programskih paketov. 4. odstavek 12. člena naj bi se glasil:

(4) Eksplicitne seksualne programske vsebine se lahko v televizijskih programih in v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo predvaja, vendar je potrebno zagotoviti:

– da so tovrstni televizijski programi uvrščeni v posebne ločene programske pakete (npr. tematske pakete z vsebinami za odrasle in drugimi vsebinami), ki jih naročnik zahteva ali naroči posebej oziroma ločeno in niso dostopni naročnikom splošnih naročniških paketov (to je paketov, ki vključujejo splošne programe, kot so programi, ki imajo status programa posebnega pomena, programi s splošnimi dnevnoinformativnimi, razvedrilnimi in zabavnimi vsebinami, ...) in

- da se dostop do tovrstnih vsebin omeji na način, ki zagotavlja, da otroci in mladoletniki do njih v normalnih razmerah ne bodo imeli dostopa. Kot ustrezno tovrstno omejitev se npr. šteje:

– v primeru razširjanja televizijskega programa tako, da je dostopen praviloma na televizijskem sprejemniku: PIN ali geslo (ki ga določi ponudnik ali uporabnik) ali drug enakovredni zaščitni sistem. Dostop mora biti, ob vsakem vklopu naprave za ogled, privzeto zaklenjen, uporabnik pa lahko odklene dostop do tovrstnih vsebin začasno ali (v kolikor to ponudnik omogoča) tudi trajno. Ponudnik mora uporabnika seznaniti z namenom tehnične zaščite in mu zagotoviti natančna navodila o njeni uporabi.

– v primeru razširjanja televizijskega programa tako, da je dostopna praviloma na osebni napravi vezani na naročniško razmerje (npr. mobilni telefon): sistem, ki omogoča dostop le v primeru da je naročnik ali registrirani predplačnik polnoletna oseba, ki lahko vedno zahteva popolno prepoved omogočanja dostopa do tovrstnih vsebin.

Agencija s splošnim aktom ne more predpisati vključevanja določenih televizijskih programov v posebne programske pakete, saj ZAvMS takega razlikovanja televizijskih programov ne predvideva oziroma je to stvar posameznih ponudnikov. Vključevanje televizijskih programov v tematske pakete, na katere se mora naročnik posebej naročiti, je torej prepuščeno svobodnim poslovnim odločitvam ponudnika, pri čemer Agencija poudarja, da za take televizijske programe veljajo enake zahteve iz splošnega akta kot za televizijske programe, vključene v »splošno« programsko shemo.

Kar se tiče tehnične zaščite (torej zaščite s PIN, geslom ali drugim enakovrednim zaščitnim sistemom), pa Agencija znova opozarja, da tehnično zaščito opredeljuje že 14. člen ZAvMS, ki v 5. odstavku določa, da tehnična zaščita iz drugega odstavka tega člena pomeni omejitev dostopa do programske vsebine s PIN kodnim sistemom ali drugo enakovredno zaščito, ki je ni mogoče odstraniti s strani uporabnika in omogoča dostop le tistim, ki imajo dovoljenje za ogled (kodo). Agencija s splošnim aktom torej ne more in ne sme omogočiti trajne odstranitve tehnične zaščite. Ta je namreč nujna, da se prepreči dostop do programskih vsebin otrokom in mladoletnikom, saj bi ogled takšnih programskih vsebin lahko resno škodil njihovemu

razvoju. To je poleg tega glavni in primarni namen ZAvMS, ki ga mora Agencija zasledovati v predmetnem splošnem aktu. Agencija se strinja, da je uporabniku smiselno omogočiti, da si PIN številko spremeni po svojih željah, posebej ob upoštevanju dejstva, da takšni sistemi že obstajajo, vendar pa je treba poudariti, da se v to možnost s predmetnim splošnim aktom sploh ne posega, zato je navedena pripomba nerelevantna. Sama sprememba dodeljenega PIN namreč v ničemer ne vpliva na določbe splošnega akta niti ne na odgovornost za zaščito otrok in mladoletnikov pred nekaterimi programskimi vsebinami ponudnika. Odgovornosti namreč ni mogoče prenesti na uporabnika, zato mora biti PIN dodeljen s strani operaterja, in sicer samo polnoletni osebi, uporabnik pa si ga lahko naknadno po želji spremeni in z njim razpolaga po lastni presoji.

Kot že rečeno, je Agencija proučila možnost uvedbe različnih načinov zaščite otrok in mladoletnikov pred določenimi programskimi vsebinami, upoštevajoč specifične dostopanja do programskih vsebin na različnih napravah, vendar meni, da predloga družbe Telekom Slovenije, d.d. ni mogoče upoštevati, saj mora biti regulacija tehnološko nevtralna, torej v skladu z ZAvMS ne more istovrstnih programskih vsebin obravnavati različno strogo le zato, ker je dostop do njih mogoč na množici različnih naprav.

Pripombe družbe T-2, d.o.o. se nanašajo tudi na 10., 11. in 12. člen, saj naj bi se drugi odstavek vsakega izmed teh členov po predlogu družbe T-2, d.o.o. dopolnili z besedilom: »Ne glede na določbe prejšnjega in kasnejših odstavkov tega člena se morajo pri kategorizaciji programskih vsebin upoštevati tudi smernice iz 4. člena tega splošnega akta in načelo sorazmernosti ter namen in kontekst umestitve vsebine.«

Agencija se strinja, da je treba ob presoji programskih vsebin upoštevati kontekst, poudarjenost in pogostost prizorov, ki utegnejo škodovati razvoju otrok in mladoletnikov, zato bo to tam, kjer je potrebno, ustrezno umestila v člene, ki opredeljujejo programske vsebine, neprimerne za posamezne starostne skupine gledalcev. Pri tem je treba pojasniti, da se načelo sorazmernosti kot eno od načel pravne države, pri katerem gre za vprašanje razmerja med posameznimi obveznostmi (označitve programskih vsebin) in varovanimi interesi (zaščita otrok in mladoletnikov), uresničuje prek same kategorizacije in časovne umestitve posameznih programskih vsebin v skladu z določbami splošnega akta, kar pomeni, da je ta upoštevan v vseh določbah splošnega akta, zato ga Agencija na tem mestu ne bo še posebej izrecno omenjala.

Javni zavod RTV Slovenija »ocenjuje, da bi bilo nekatere prvine iz 1. odstavka 10. člena predloga Pravilnika, ki opredeljujejo programske vsebine, ki niso primerne za otroke in mladoletnike do 12. leta starosti, bolj upravičeno uvrstiti med prvine 1. odstavka 9. člena, ki opredeljuje vsebine, pri katerih se priporoča vodstvo staršev ali skrbniških oseb.

Gre za prvine, ki po naši oceni ne morejo škodovati koristim otroka, če je otrok v času gledanja teh vsebin pod vodstvom staršev oz. ne morejo bistveno škodovati koristim otroka, če je otrok v času gledanja teh vsebin pod vodstvom staršev. Gre namreč za prvine, ki so že same po sebi negativno vrednotene, upravičene s kontekstom in hkrati relativno nizke intenzitete:

Te prvine so:

E: prikaze prestrašenih ljudi, ki so nemudoma rešeni – v tem delu enostavno ne vidimo smisla. Večina otroških pustolovskih oddaj vsebuje zaplet, pri katerem je nekdo ogrožen, zaradi tega prestrašen in je potem redoma rešen;

G: zmeren neprimeren jezik z uporabo blagih kletvic in redko uporabo grobih kletvic, ki so upravičene s kontekstom – opozarjamo na dejstvo, da je v Sloveniji ogromno televizijskega

programa tujejezičnega in da bi morda bilo prav razlikovati med slovenskimi kletvicami in takšnimi, ki jih otroci praviloma ne razumejo;

H: redke prizore golote v kontekstu spolnosti ali pogostejše oziroma daljše prizore golote brez konteksta spolnosti – v tej točki predlagamo uporabo meril estetike, prikazovanja spolnih organov itd. in ne zgolj dolžino in pogostost golote ali konteksta spolnosti. Tako golota kot spolnost sta lahko prikazani na način, da v gledalcu vzbudita kakršnekoli občutke. Zaradi tega ocenjujemo, da merila pogostosti, dolžine in konteksta spolnosti niso prava merila. Merila bi morala biti estetika in občutenje, ki ga prizor praviloma vzbudi pri gledalcu;

K: prizore zlorabe tobačnih izdelkov, drog, alkohola in drugih zdravju nevarnih snovi, ki so redki, ne povečujejo ali nazorno prikazujejo uživanja teh snovi ter so negativno ovrednoteni IN upravičeni s kontekstom; - tovrstna dikcija preprečuje igralcu že prižgati cigareto, saj tudi če je upravičeno s kontekstom, kajenje praviloma ne bo tudi negativno ovrednoteno.

Pojasnjujemo, da bi ob predlaganih dikcijah bile v skupino 12+ uvrščene praktično vse vsebine, ki niso posebej pripravljene za otroško občinstvo. Zaradi tega bi ob uveljavitvi predlaganega besedila, po našem mnenju, prihajalo ali do neprimerno ozkega interpretiranja teh določil ali pa do nepotrebnih težav pri izbiri primernih programskih vsebin, kar bi se posledično odražalo tudi na kakovosti predvajanih vsebin.»

Agencija se strinja s pripombo, da je zahteva, da morajo biti v programskih vsebinah, ki so neprimerne za otroke, mlajše od 12 let, prestrašeni ljudje nemudoma rešeni, prestroga in ob dobesednem razumevanju zelo omejujoča. Otroci, starejši od 12 let, imajo po raziskavah že dovolj razvite sposobnosti abstraktnega razmišljanja, da zmorejo razkriti ključno sporočilo programske vsebine ter povezati začetne in kasnejše prizore v njenem okviru. To pomeni, da otroci, starejši od 12 let, niso tako prestrašeni pri gledanju prizorov s strašljivimi prvinami, saj strah, ki ga občutijo med programsko vsebino, uspešneje kot mlajši otroci ublažijo s srečnim koncem te programske vsebine. Agencija bo omenjeno zahtevo po »nemudni rešitvi prestrašenih ljudi« iz končnega besedila splošnega akta umaknila.

Kar se tiče kletvic in tujejezičnih programskih vsebin, Agencija pri regulaciji programskih vsebin v skladu z določbami ZavMS ne more izrecno razlikovati med slovenskimi in tujimi programskimi vsebinami in jih obravnavati različno »strogo«. Poleg tega so tujejezične programske vsebine vedno podnaslovljene, kar pomeni, da jih otroci, starejši od 12 let, ki so sposobni pri teh letih že tudi v celoti slediti in brati podnapise, razumejo, zato Agencija te pripombe ne more upoštevati.

V zvezi s prizori golote in spolnosti se Agencija strinja, da bi bilo v presojo smiselno vpeljati merila estetike in občutij, ki jih določena programska vsebina vzbudi pri svojih gledalcih, vendar pa se obenem zaveda tudi, da gre za merila, ki so lahko tudi subjektivne narave, zaradi česar se lahko v praksi hitro pojavijo različna pojmovanja s strani ponudnikov ter s tem povezani očitki o morebitni arbitrarni in subjektivni presoji. V izogib navedenemu bo Agencija navedeno pripombo temeljito proučila in jo ustrezno upoštevala v okviru smernic. V 10. členu poleg točke »h«, ki jo izpostavlja RTV Slovenija, programske vsebine, ki vsebujejo prizore spolnosti, opredeljujeta tudi v točki »i« in »j«, ki določata, da lahko programske vsebine, ki so neprimerne za otroke, mlajše od 12 let, vsebujejo prizore spolnosti, ki so prikazani na diskreten način, in prizore spolnosti, ki vsebujejo podrobnosti, če so ti predvajani z namenom obveščanja oziroma izobraževanja o človeški spolnosti ali zdravju. Iz vseh navedenih opredelitev izhaja, da prizori spolnosti v tej starostni skupini ne smejo biti nazorni, temveč diskretni, razen kadar so namenjeni izobraževanju. Golota sama po sebi za to starostno skupino ni problematična in je dovoljena, prizori golote v povezavi s spolnostjo pa so lahko občasni, vendar diskretni (torej brez nazornih prikazov spolnih organov in spolnega akta), saj podrobni prikazi (če izvzamemo izobraževalne namene) z vidika stopnje razvoja otrok v tej starosti niso dopustni.

Glede uporabe tobačnih izdelkov se Agencija strinja s pripombo, da je trenutno zapisana dikcija preveč omejujoča, posebej ob upoštevanju programskih vsebin, nastalih v času, ko je bilo kajenje zelo razširjeno in družbeno sprejemljivo, in v primerih, ko je opravičljivo s samim kontekstom programske vsebine, ki (če) je razumljiv tudi otrokom in mladoletnikom. Agencija bo omejitev glede uporabe tobačnih izdelkov ustrezno ublažila.

Smernice za signalizacijo programskih vsebin

G. Albert Gyurica predlaga naslednje dopolnilo k splošnemu aktu o zaščiti otrok in mladostnikov :

»Točka 13, se spremeni v točko 14, namesto nje pa vrinemo poglavje:

III. SMERNICE PONUDNIKOM ZA SIGNALIZACIJO PROGRAMSKIH VSEBIN, KI BI LAHKO RESNO ŠKODOVALE ALI UTEGNEJO ŠKODOVATI RAZVOJU OTROK IN MLADOLETNIKOV

Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev morajo kategorizirane programske vsebine, ki se prenašajo čez digitalne distribucijske sisteme signalizirati z uporabo elektronskega programskega vodiča (ETSI TS 101 211, 4.2.4.8). Kategorizirane vsebine se signalizirajo vse do 18. leta starosti.

Signalizacija se izvaja neprestano, ne glede na čas predvajanja vsebin, vendar v skladu z določili 14 in 15. člena ZAvMS.

Operaterji omrežij so dolžni pravilno in v originalu prenašati sistem signalizacije čez lastne sisteme brez poseganja v vsebine le te.

Pravilno označevanje in sinhronizacija predvajanja s napovedjo časa predvajanja je izključno odgovornost izdajatelja progama, oziroma z njegove strani pooblaščenega zastopnika.«

G. Albert Gyurica v svojem prispevku opozarja še: »Težava je tudi pri predvajanju časovno zakasnenih vsebin (time shifting). Namreč lahko se zgodi, da vsebina, ki je pravilno označena in predvajana v pravilnem časovnem terminu postane odklenjena v zamaknjenem načinu predvajanja. Potrebno je tudi to upoštevati!«

Agencija navedenega predloga g. Alberta Gyurice ne more upoštevati, saj meni, da ji ZAvMS ne daje pristojnosti za opredeljevanje sistema signalizacije prek elektronskega vodiča. ZAvMS ji namreč v 9. odstavku 14. člen nalaga oblikovanje splošnega akta, v katerem bo opredelila programske vsebine iz 14. in 15. člena ZAvMS, stopnjo njihove zaščite ter smernice za njihovo predvajanje. Tehnične rešitve, ki jih predlaga g. Albert Gyurica, bi težko umestili med opredelitve, ki naj bi jih Agencija uredila v splošnem aktu. Poleg tega g. Albert Gyurica v mnenju, ki ga je posredoval Agenciji v okviru podaljšane roka za posredovanje pripomb, pojasnjuje, da njegov predlog zajema le digitalno distribucijo. Kljub temu, da g. Albert Gyurica že v naprej zavrača očitek, da bi prišlo s takšno ureditvijo do neenake obravnave, saj je po njegovem mnenju kar 99 % prenosnih poti digitalnih, Agencija opozarja, da različnih prenosnih poti ne sme obravnavati neenako.